
BÀI 2. MÃ HÓA ĐỐI XỨNG HIỆN ĐẠI

2.1 THUẬT TOÁN MÃ HÓA DES

Viết chương trình mã hóa và giải mã văn bản với thuật toán mã hóa DES.

Chương trình có thể thực hiện các chức năng sau:

Cho phép nhập văn bản vào hệ thống.

Cho phép nhập khóa bảo vệ văn bản.

Cho phép ghi File và mở File.

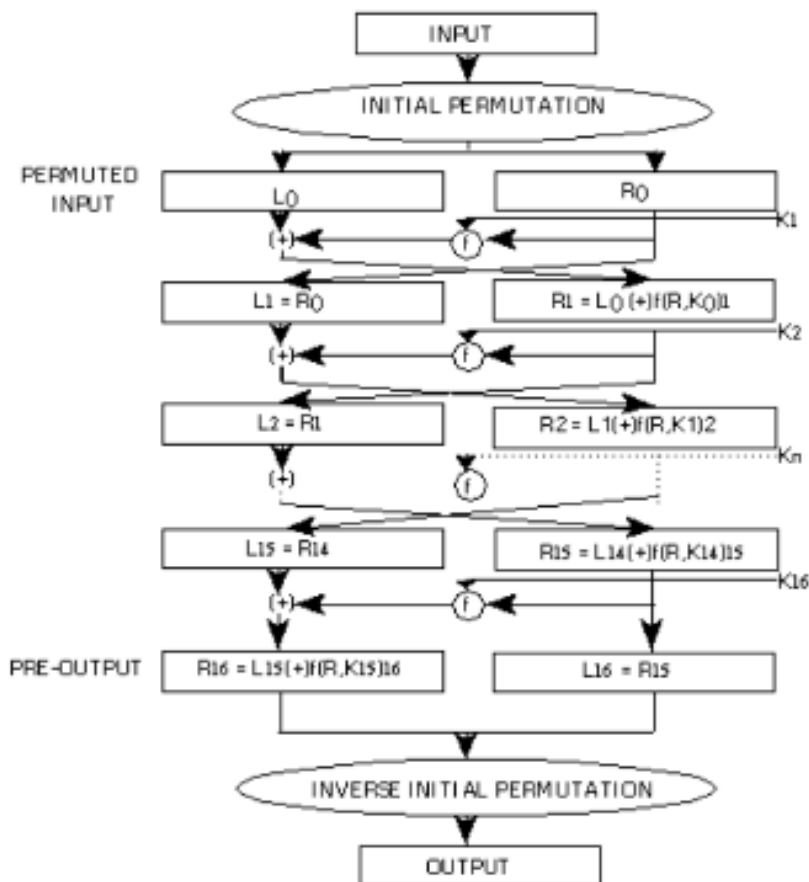
2.1.1 Hướng dẫn mã hóa DES:

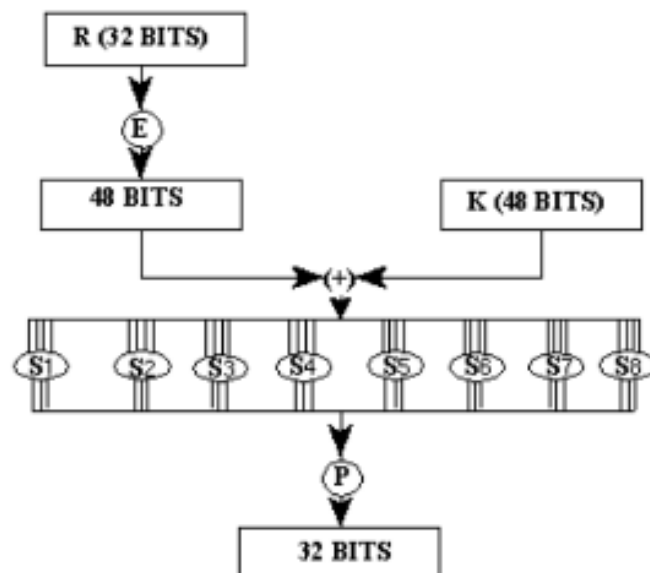
DES Là một hệ mật mã được sử dụng rộng rãi nhất trên thế giới. DES được IBM phát triển vào những năm 1970 và được xem như cải biên của hệ mật mã LUCIPHER. DES được chấp nhận bởi National Bureau of Standards, ngày nay gọi là NIST (National Institute of Standards and Technology). DES trở thành chuẩn mã hóa dữ liệu chính thức của chính phủ Hoa Kỳ vào năm 1977.

Mô tả thuật toán:

DES là thuật toán mã hóa khối (block cipher), mỗi khối dữ liệu có độ dài 64 bit. Một block bản gốc sau khi mã hóa tạo ra một block bản mã. Quá trình mã hóa và giải mã đều dùng chung một khóa.

Khóa có độ dài là 56 bit, cộng thêm 8 bit chẵn lẻ được sử dụng để kiểm soát lỗi. Các bit chẵn lẻ nằm ở các vị trí 8, 16, 24...64. tức là cứ 8 bit thì có một bit kiểm soát lỗi .

Hình 2.2 Một vòng hoạt động của DES

Bước 1: Sử dụng hoán vị khởi đầu để thay đổi thứ tự các bit.

Bảng P3.B10: Bảng hoán vị khởi đầu: (hoán vị bit 1 thành bit 58, bit 2 thành bit 50....)

58	50	42	34	26	18	10	2	60	52	44	36	28	20	12	4
62	54	46	38	30	22	14	6	64	56	48	40	32	24	16	8
57	49	41	33	25	17	9	1	59	51	43	35	27	19	11	3
61	53	45	37	29	21	13	5	63	55	47	39	31	23	15	7

Bước 2: Bản gốc được chia làm hai nửa trái và phải, mỗi nửa 32 bit.

Bước 3: Ban đầu khóa 64 bit được bỏ đi 8 bit kiểm soát lỗi. Sự loại bỏ được thực hiện theo bảng sau:

Bảng 1: Bảng loại bỏ 8 bit kiểm soát lỗi

57	49	41	33	25	17	9	1	58	50	42	34	26	18
10	2	59	51	43	35	27	19	11	3	60	52	44	36
63	55	47	39	31	23	15	7	62	54	46	38	30	22
14	6	61	53	45	37	29	21	13	5	28	20	12	4

Sau đó khóa được chia làm hai nửa, mỗi nửa 28 bit.

Bước 4: Các nửa của khóa lần lượt được dịch trái (số bit dịch là 1 hay 2 tùy theo vòng thực hiện).

Bảng 2: Bảng dịch:

Vòng	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Số bit dịch	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	1

Các nửa được ghép lại với nhau, hoán vị và chọn ra 48 bit bằng cách đổi chỗ các bit theo bảng hoán vị nén - compression permutation (hay còn gọi là hoán vị lựa chọn-permuted choice):

Bảng 3: Bảng hoán vị nén: (bit ở vị trí 14 của khóa dịch được chuyển tới vị trí 1 của đầu ra, bit ở vị trí 17 của khóa dịch được chuyển tới vị trí 2 của đầu ra,..., bit thứ 18 bị loại bỏ...)

14	17	11	24	1	5	3	28	15	6	21	10
23	19	12	4	26	8	16	7	27	20	13	2
41	52	31	37	47	55	30	40	51	45	33	48
44	49	39	56	34	53	46	42	50	36	29	32

Bước 5: 32 bit của bản gốc bên phải được mở rộng thành 48 bit để XOR với 48 bit khóa. Khối bit này lại thực hiện hoán vị một lần nữa, thay đổi thứ tự các bit bằng cách lặp lại một số bit (hoán vị mở rộng - Expansion Permutation).

Bảng 4: Bảng hoán vị mở rộng – hộp E (bit ở vị trí thứ 32 của khối dữ liệu vào được chuyển tới vị trí thứ nhất trong khối dữ liệu ra, bit ở vị trí thứ 4 của khối dữ liệu vào được chuyển tới vị trí thứ 5 và 7 trong khối dữ liệu ra,...)

32	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9
8	9	10	11	12	12	12	13	14	15	16	17
16	17	18	19	20	21	20	21	22	23	24	25
24	25	26	27	28	29	28	29	30	31	32	1

Bước 6: kết quả của bước 3 và bước 5 được XOR với nhau.

Bước 7: Kết quả của bước 6 được chuyển thành 32 bit bằng cách sử dụng hàm thay thế và lựa chọn.

Sự thay thế được thực hiện bởi 8 hộp thay thế (substitution boxes, S-boxes). Khối 48 bit được chia thành 8 khối 6 bit. Mỗi khối được thực hiện trên một hộp S riêng biệt (separate S-box): khối 1 được thực hiện trên hộp S1, khối 2 được thực hiện trên hộp S2...

Mỗi hộp S là một bảng gồm 4 hàng và 16 cột. Mỗi phần tử của hộp là một số 4 bit. Với sáu bit vào hộp S sẽ xác định được số hàng và số cột để tìm ra kết quả.

Cách thức xác định kết quả: nhận vào 6 bit lần lượt là b1, b2, b3, b4, b5, và b6. Bit b1 và b6 được kết hợp lại thành một số 2 bit tương ứng với số hàng trong bảng (có giá trị từ 0 đến 3). Bốn bit ở giữa được kết hợp lại thành một số 4 bit tương ứng với số cột trong bảng (nhận giá trị từ 0 đến 15).

Ví dụ : Dùng hộp S thứ 6. Nếu dữ liệu nhận vào là 110010. Bit đầu tiên kết hợp với bit cuối tạo thành 10 (khi đổi sang số thập phân có giá trị bằng 2 tương ứng với hàng thứ 2). Bốn bit giữa kết hợp lại thành 1001(khi đổi sang số thập phân có giá trị bằng 9 tương ứng với cột thứ 9) => Giá trị cần tìm hàng 2 cột 9 là 0. Như vậy giá trị 0000 được thay thế cho 110010.

Dùng hộp S thứ nhất. Nếu dữ liệu nhận vào là 011011. Bit đầu tiên kết hợp với bit cuối tạo thành 01 (khi đổi sang số thập phân có giá trị bằng 1 tương ứng với hàng 1). Bốn bit giữa kết hợp lại thành 1101(khi đổi sang số thập phân có giá trị bằng 13 tương ứng với cột thứ 13) => Giá trị cần tìm hàng 1 cột 13 là 5. Như vậy giá trị 0101 được thay thế cho 011011.

Bảng 5: Bảng hộp S:

Hộp S thứ nhất.

14	4	13	1	2	15	11	8	3	10	6	12	5	9	0	7
0	15	7	4	14	2	13	1	10	6	12	11	9	5	3	8
4	1	14	8	13	6	2	11	15	12	9	7	3	10	5	0
15	12	8	2	4	9	1	7	5	11	3	14	10	0	6	13

Hộp S thứ hai.

15	1	8	14	6	11	3	4	9	7	2	13	12	0	5	10
3	13	4	7	15	2	8	14	12	0	1	10	6	9	11	5
0	14	7	11	10	4	13	1	5	8	12	6	9	3	2	15
13	8	10	1	3	15	4	2	11	6	7	12	0	5	14	9

Hộp S thứ ba.

10	0	9	14	6	3	15	5	1	13	12	7	11	4	2	8
13	7	0	9	3	4	6	10	2	8	5	14	12	11	15	1
13	6	4	9	8	15	3	0	11	1	2	12	5	10	14	7
1	10	13	0	6	9	8	7	4	15	14	3	11	5	2	12

Hộp S thứ tư.

7	13	14	3	0	6	9	10	1	2	8	5	11	12	4	15
13	8	11	5	6	15	0	3	4	7	2	12	1	10	14	9
10	6	9	0	12	11	7	13	15	1	3	14	5	2	8	4
3	15	0	6	10	1	13	8	9	4	5	11	12	7	2	14

Hộp S thứ năm.

2	12	4	1	7	10	11	6	8	5	3	15	13	0	14	9
14	11	2	12	4	7	13	1	5	0	15	10	3	9	8	6
4	2	1	11	10	13	7	8	15	9	12	5	6	3	0	14
11	8	12	7	1	14	2	13	6	15	0	9	10	4	5	3

Hộp S thứ sáu.

12	1	10	15	9	2	6	8	0	13	3	4	14	7	5	11
10	15	4	2	7	12	9	5	6	1	13	14	0	11	3	8
9	14	15	5	2	8	12	3	7	0	4	10	1	13	11	6
4	3	2	12	9	5	15	10	11	14	1	7	6	0	8	13

Hộp S thứ bảy.

4	11	2	14	15	0	8	13	3	12	9	7	5	10	6	1
---	----	---	----	----	---	---	----	---	----	---	---	---	----	---	---

13	0	11	7	4	9	1	10	14	3	5	12	2	15	8	6
1	4	11	13	12	3	7	14	10	15	6	8	0	5	9	2
6	11	13	8	1	4	10	7	9	5	0	15	14	2	3	12

Hộp S thứ tám.

13	2	8	4	6	15	11	1	10	9	3	14	5	0	12	7
1	15	13	8	10	3	7	4	12	5	6	11	0	14	9	2
7	11	4	1	9	12	14	2	0	6	10	13	15	3	5	8
2	1	14	7	4	10	8	13	15	12	9	0	3	5	6	11

Kết quả của sự thay thế là 8 khối 4 bit được sinh ra, chúng được kết hợp lại thành một khối 32 bit. Khối này được chuyển tới bước tiếp theo: hộp hoán vị P (P-box permutation). Hoán vị ở bước này ánh xạ mỗi bit dữ liệu vào tới một vị trí trong khối dữ liệu ra, không có bit nào bị bỏ qua cũng như được sử dụng hai lần. nó còn được gọi là hoán vị trực tiếp (straight permutation).

Bảng 6: Bảng hộp hoán vị P cho biết vị trí của mỗi bit cần chuyển (bit 1 chuyển tới bit 16, bit 2 chuyển tới bit 7...)

16	7	20	21	29	12	28	17	1	15	23	26	5	18	31	10
2	8	24	14	32	27	3	9	19	13	30	6	22	11	4	25

Bước 8: Kết quả của bước 7 được XOR với nửa trái 32 bit được tạo ra ở bước 2.

Bước 9: kết quả tạo ra ở bước 8 trở thành nửa phải mới, nửa phải cũ (tạo ở bước 2) trở thành nửa trái mới.

Sau khi thực hiện hết 16 vòng lặp hoán vị cuối cùng được thực hiện để kết thúc thuật toán.

Hoán vị cuối cùng là nghịch đảo của hoán vị khởi đầu.

Bảng 7: Bảng hoán vị cuối

40	8	48	16	56	24	64	32	39	7	47	15	55	23	63	31
38	6	46	14	54	22	62	30	37	5	45	13	53	21	61	29
36	4	44	12	52	20	60	28	35	3	43	11	51	19	59	27

Các chế độ hoạt động của DES

Có bốn chế độ làm việc đã được phát triển cho DES:

- Chế độ sách mã điện tử (ECB).
- Chế độ phản hồi mã (CFB).
- Chế độ liên kết khối mã (CBC – Cipher Block Chaining).
- Chế độ phản hồi đầu ra (OFB).

2.1.2 Hướng dẫn thực hành

Bước 1: Thiết Kế Form :

The image shows a graphical user interface (GUI) for a DES encryption/decryption application. The window has a title bar labeled "DES". Inside the window, there is an "Input Key" label followed by a text input field. Below this, there are three buttons: "Mã Hóa" (Encrypt), "Hiện Thị" (Show), and "Ghi File" (Save File). Further down, there is a "Plaintext" label followed by a text input field. Below the plaintext field, there is a "CipherText" label followed by another text input field. At the bottom of the window, there are two buttons: "Giải Mã" (Decrypt) and "All Show".

Bước 2: Viết hàm xử lý sự kiện

B2.1 Hàm doCopy


```

private int mode;
private static void doCopy(InputStream is, OutputStream os) throws IOException{
    byte[] bytes = new byte[64];
    int numBytes;
    while ((numBytes = is.read(bytes)) != -1) {
        os.write(bytes, 0, numBytes);
    }
    os.flush();
    os.close();
    is.close();
}

```

B2.2 Hàm mã Hóa và giải mã

```

public static void encrypt(String key, InputStream is, OutputStream os) throws Throwable {
    encryptOrDecrypt(key, Cipher.ENCRYPT_MODE, is, os);
}

public static void decrypt(String key, InputStream is, OutputStream os) throws Throwable {
    encryptOrDecrypt(key, Cipher.DECRYPT_MODE, is, os);
}

```

B2.3 Hàm thực hiện

```

public static void encryptOrDecrypt(String key, int mode, InputStream is, OutputStream os) throws Throwable {

    DESKeySpec dks = new DESKeySpec(key.getBytes());
    SecretKeyFactory skf = SecretKeyFactory.getInstance("DES");
    SecretKey desKey = skf.generateSecret(dks);
    Cipher cipher = Cipher.getInstance("DES"); // DES/ECB/PKCS5Padding for SunJCE

    if (mode == Cipher.ENCRYPT_MODE) {
        cipher.init(Cipher.ENCRYPT_MODE, desKey);
        CipherInputStream cis = new CipherInputStream(is, cipher);
        doCopy(cis, os);
    } else if (mode == Cipher.DECRYPT_MODE) {
        cipher.init(Cipher.DECRYPT_MODE, desKey);
        CipherOutputStream cos = new CipherOutputStream(os, cipher);
        doCopy(is, cos);
    }
}

```

B2.4 Viết chức năng Mã Hóa

```

        br = new BufferedReader(new FileReader(fileName));
        StringBuffer sb = new StringBuffer();
        JOptionPane.showMessageDialog(null, " Đã Giải Mã");
        char[] ca = new char[5];
        while (br.ready()) {
            int len = br.read(ca);
            sb.append(ca, 0, len);
        }
        br.close();
        //xuất chuỗi
        System.out.println("Dữ Liệu là : " + " " + sb);
        String chuỗi = sb.toString();

        txtmahoa.setText(chuoi);
    } catch (Throwable ex) {
        Logger.getLogger(DESCS.class.getName()).log(Level.SEVERE, null, ex);
    } finally {
        try {
            fis2.close();
        } catch (IOException ex) {
            Logger.getLogger(DESCS.class.getName()).log(Level.SEVERE, null, ex);
        }
    }
}
}

```

B2.6 Viết chức năng Ghi FILE

```

private void bntGhiFileActionPerformed(java.awt.event.ActionEvent evt) {
    try {

        BufferedWriter bw = null;
        //ghi văn bản đã mã hóa
        String fileName = "D:\\Des.txt";
        //lưu văn bản
        String s = txtvanban.getText();
        bw = new // văn bản sau khi mã hóa
        BufferedWriter(new FileWriter(fileName));
        // ghi văn bản
        bw.write(s);
        bw.close();
        JOptionPane.showMessageDialog(null, " Đã ghi file");
        txtmahoa.setText(s);
    } catch (IOException ex) {
        Logger.getLogger(DESCS.class.getName()).log(Level.SEVERE, null, ex);
    }
}

```

B2.7 Viết chức năng Mở FILE

```

private void bntMaHoaActionPerformed(java.awt.event.ActionEvent evt) {
    try {
        String key=txtkhoa.getText() ; // needs to be at least 8 characters for DES

        FileInputStream fis = new FileInputStream("D:\\Des.txt");
        FileOutputStream fos = new FileOutputStream("D:\\EnDes.txt");
        encrypt(key, fis, fos);
        JOptionPane.showMessageDialog(null," ĐÃ mã hóa văn bản");
        //FileInputStream fis2 = new FileInputStream("D:\\encrypted.txt");
        //FileOutputStream fos2 = new FileOutputStream("D:\\decrypted.txt");
        //decrypt(key, fis2, fos2);
    } catch (Throwable e) {
        e.printStackTrace();
    }
}

```

B2.5 Viết Chức năng Giải Mã

```

private void bntGiaiMaActionPerformed(java.awt.event.ActionEvent evt) {
    FileInputStream fis2 = null;
    try {
        String key = txtkhoa.getText();
        fis2 = new FileInputStream("D:\\EnDes.txt");
        FileOutputStream fos2 = new FileOutputStream("D:\\DeDes.txt");
        decrypt(key, fis2, fos2);
        BufferedReader br = null;
    }
}

```

```

private void btnMoFileActionPerformed(java.awt.event.ActionEvent evt) {
    try {
        BufferedReader br = null;

        String fileName = "D:\\\\EnDes.txt"; //GEN-
        br = new BufferedReader(new FileReader(fileName));
        StringBuffer sb = new StringBuffer();

        JOptionPane.showMessageDialog(null, " ĐÃ mở file");
        char[] ca = new char[5];
        while (br.ready()) {
            int len = br.read(ca);
            sb.append(ca, 0, len);
        }
        br.close();
        //xuất chuỗi
        System.out.println("Dữ Liệu là : " + " " + sb);
        String chuỗi = sb.toString();

        txtvanban.setText(chuoi);
    } catch (IOException ex) {
        Logger.getLogger(DESCS.class.getName()).log(Level.SEVERE, null, ex);
    }
}

```

Bước 3: Kiểm Tra

